

Decyzja
Prezydium KK
nr 52/19

ws. opinii o projekcie ustawy MRPiPS o zmianie ustawy o pomocy państwa
w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie opiniuje większość zmian zawartych w projekcie ustawy *Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 marca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw.*

Projekt realizuje oczekiwania rodziców, uchylając przepisy dotyczące rozwiązań z zakresu kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego, co oznacza, że wsparcie tzw. świadczeniem 500+ będzie dotyczyło wszystkich dzieci w wieku do 18 roku życia.

Kolejnym oczekiwanym rozwiązaniem, jest uchylenie art. 8 ust. 2 przedmiotowej ustawy, którego zapisy budziły duże sprzeczności interpretacyjne, wyrażane przez sądy administracyjne i ośrodki wsparcia rodzin. Odchodzi się od uzależnienia przyznania świadczenia wychowawczego rodzicom samotnie wychowującym dzieci od złożenia wniosku do sądu o ustalenie świadczeń alimentacyjnych od drugiego z rodziców.

Wątpliwości Prezydium KK natomiast budzą:

- 1) w art.1 pkt 10 projektu ustawy, rozwiązanie wprowadzane w art. 13a ust. 1 do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – odejście od wymogu wydania decyzji ws. przyznania świadczenia wychowawczego i zastąpienie go przekazaniem informacji. Brak wymogu wydania decyzji łączy się z brakiem trybu odwoławczego od niej. Zatem wnioskodawca, który nie zgadza się z formą przyznanego świadczenia lub z jego kwotą, np. na skutek omyłkowo wyliczonej liczby dzieci, na które przyznaje się świadczenie, nie będzie mógł odwołać się od takiego postanowienia. NSZZ „Solidarność” wnosi o uściślenie proponowanej zmiany;
- 2) w art. 1 pkt 10 projektu ustawy, rozwiązanie zaproponowane w nowym art. 13a ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – informacja o przyznaniu świadczenia jest przesyłana na adres elektroniczny wnioskodawcy.

Osoby, które nie podadzą odpowiedniego adresu elektronicznego, będą mogły odebrać informację osobiście. Ponieważ nieodebranie informacji nie wstrzymuje wypłaty świadczenia, zdaniem NSZZ „Solidarność”, jest dalece prawdopodobne, że takie dokumenty nie będą odbierane. Jak wynika z dotychczasowej praktyki, w wielu gminach, obowiązek doręczenia informacji może zostać przekazany pracownikom socjalnym, wykonującym swoje zadania w terenie, co będzie generowało dodatkową pracę, mocno już obciążonych pracowników;

- 3) w art. 1 pkt 22 projektowanej ustawy zmienia się art. 29 ust. 4 ustawy pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – którym zmniejsza się kwotę dotacji celowej przeznaczonej na pokrycie kosztów obsługi programu z 1,5% do 0,85% dotacji przeznaczonej na realizację wypłat świadczenia wychowawczego. W uzasadnieniu projektu nie wskazano wyliczeń, na podstawie których przyjęto kwotę obniżenia dotacji. Pracownicy ośrodków wsparcia rodzin, już dziś są grupą pracowników o najniższych wynagrodzeniach, a ich problemy niejednokrotnie były sygnalizowane Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityk Społecznej, dlatego niezrozumiała jest decyzja o tak znacznym ograniczeniu dofinansowania ich pracy. NSZZ „Solidarność” wnosi o przedstawienie kalkulacji, na podstawie których ustalono wskaźnik dotacji kosztów obsługi na takim poziomie;
- 4) art. 14 projektowanej ustawy zakłada, że przepisy wykonawcze dotyczące wzorów wniosków zachowują swoją moc do 24 miesięcy od planowanego dnia wejścia w życie ustawy. Zdaniem NSZZ „Solidarność” utrzymanie wzorów wniosków w niezmienionej treści będzie powodowało wątpliwości wśród wnioskodawców, a tym samym dodatkową pracę urzędników ich obsługujących – tym bardziej, że nowe rozwiązania wchodzi w życie w trakcie trwania okresu zasiłkowego.

Ponadto, NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że projektowane zmiany nie odpowiadają na oczekiwania rodziców dzieci w wieku powyżej 18 roku życia a uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych. Należy zauważyć, że wraz z osiągnięciem wieku 18 lat, większość dzieci nadal odbiera naukę w szkołach średnich, co wiąże się ze dużymi wydatkami, które co do zasady rosną z wiekiem dziecka. Jednocześnie dzienny tryb nauki nie pozwala takim osobom na pracę rekompensującą koszty nauki. Takie ograniczenie budzi poczucie niesprawiedliwości wśród rodzin, które ponosząc wydatki związane z wychowywaniem dzieci nie mogą liczyć na wsparcie, które przysługuje rodzinom z dziećmi młodszymi.

NSZZ „Solidarność” niejednokrotnie zwracała już uwagę, że świadczenie wychowawcze kierowane do wszystkich rodzin, niezależnie od ich sytuacji dochodowej, nie może wyrównywać szans dzieci z rodzin najuboższych, tym bardziej, że od 2016 roku, kiedy wprowadzono ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, marginalizowany jest system wsparcia rodzin oparty na ustawie o świadczeniach rodzinnych, poprzez zaniechanie weryfikacji progów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych.

Warszawa, 10 kwietnia 2019 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”
SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek